

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 178/2019
(Ατομική)

Αρ. Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. Α.Π.ΣΧ/οικ.15585/26-2-2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού, Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού Πολιτικών Υγείας, του Υπουργείου Υγείας, όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Α.Π.ΣΧ/οικ.36575/13-5-2019 έγγραφο, της ίδιας, ως ανωτέρω, Διεύθυνσης.

Περίληψη Ερωτήματος: Με διδόμενο ιστορικό τα αναφερόμενα στα ως άνω έγγραφα, μετά των συνοδευόντων αυτά εγγράφων και στοιχείων ερωτάται: ποιος είναι ο αρμόδιος φορέας για τον έλεγχο του φακέλου υποψηφιότητας της Α' Νευρολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου «Αιγινήτειο», προκειμένου να υποβάλλει στη συνέχεια αίτημα αναγνώρισής της ως Κέντρου Εμπειρογνωμοσύνης σπάνιων και πολύπλοκων νοσημάτων για να εκδοθεί σχετική απόφαση του Υπουργού Υγείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν.4461/2017.

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με το υπ' αριθμ. 8107/8-2-2019 έγγραφο της διοικήτριας της 1^{ης} ΥΠΕ Αττικής διαβιβάστηκε στη Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Υγείας, ο φάκελος υποψηφιότητας της Α' Νευρολογικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ (Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο «Αιγινήτειο») για την αναγνώρισή της ως Κέντρου Εμπειρογνωμοσύνης Σπάνιων και Πολύπλοκων Νευρολογικών Νοσημάτων. Ακολούθησε το υπ' αριθμ. 10977/15-2-2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Στρατηγικού

Σχεδιασμού του Υπουργείου Υγείας ως απάντηση στο ανωτέρω, υπ' αριθμ. 8107/8-2-2019 έγγραφο, με το οποίο επεστράφη ο πλήρης φάκελος της υποψηφιότητας στην 1^η ΥΠΕ. Τούτο, γιατί κατά την άποψη της ως άνω Διεύθυνσης, ο φάκελος υποψηφιότητας της Α' Νευρολογικής Κλινικής του Αιγινήτειου Νοσοκομείου θα έπρεπε να αποσταλεί μέσω του εποπτεύοντα φορέα, ο οποίος είναι, στην προκειμένη περίπτωση, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Με το υπ' αριθμ. 10977/15-2-2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Υγείας ζητήθηκε, επίσης, από την 1^η ΥΠΕ Αττικής ενημέρωση περί του ποια υπηρεσία στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων είναι αρμόδια για την εξέταση του θέματος.

2. Με το υπ. αριθμ. Α.Π.ΣΧ/οικ.13555/19-2-2019 έγγραφο της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Υγείας προς τον καθηγητή Λ.Σ., ο οποίος είναι επικεφαλής της Α' Νευρολογικής Κλινικής του Νοσοκομείου «Αιγινήτειο» υπήρξε ενημέρωση ότι, ο φάκελος της υποψηφιότητας της Κλινικής θα πρέπει να αποσταλεί μέσω του εποπτεύοντος φορέα, ήτοι, μέσω του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων προκειμένου αυτός να εγκρίνει το αίτημα υποψηφιότητας. Το έγγραφο επισημαίνει, περαιτέρω ότι, ο διενεργούμενος έλεγχος από τον εποπτεύοντα φορέα είναι αποκλειστικά διοικητικής μορφής και ότι, ο έλεγχος που αφορά στα ιατρικά δεδομένα του φακέλου συμμετοχής γίνεται αποκλειστικά από την αρμόδια επιτροπή για τα σπάνια νοσήματα του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας (ΚΕΣΥ) του Υπουργείου Υγείας, στο τέλος της διαδικασίας και αφού έχει προηγηθεί ο διοικητικός έλεγχος από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, που εγκρίνει την υποψηφιότητα της Κλινικής.

3. Στη συνέχεια, η ερωτώσα Διεύθυνση του Υπουργείου Υγείας ζήτησε να ενημερωθεί με το από 20-2-2019 ηλεκτρονικό της μήνυμα προς το Υπουργείο Παιδείας (ΥΠΠΕΘ 27168/21/21-2-2019) περί του ποιος είναι αρμόδιος για τον διοικητικό έλεγχο του φακέλου υποψηφιότητας της Α' Νευρολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου «Αιγινήτειο». Η αρμόδια Γενική Διεύθυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Οργανωτικής και Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης, Τμήμα Α' Οργάνωσης Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων απάντησε με το υπ' αριθμ. 28151/21/22-2-2019 έγγραφό της ότι, συντρέχει αρμοδιότητα των οργάνων διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για τις ενέργειες της έγκρισης σκοπιμότητας, υπογραφής και διαβίβασης του αιτήματος αναγνώρισης της Α' Νευρολογικής Κλινικής Ιατρικής

Σχολής του Ε.Κ.Π.Α. ως Κέντρου Εμπειρογνωμοσύνης σπανίων και πολύπλοκων νοσημάτων προς της αρμόδιες υπηρεσίες, προκειμένου να εκδοθεί σχετική απόφαση του Υπουργείου Υγείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν.4461/2017. Περαιτέρω θεωρεί ότι, δεν νομιμοποιείται να προβεί σε έγκριση σκοπιμότητας υποβολής της υποψηφιότητας ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, αλλά ο φορέας στον οποίο ανήκει η υποψήφια προς αναγνώριση μονάδα, δηλαδή τα αρμόδια όργανα του Αιγινήτειου Νοσοκομείου

4. Κατόπιν των ανωτέρω, η ερωτώσα υπηρεσία θεωρεί με το υπ' αριθμ. Α.Π.ΣΧ/οικ.15585/26-2-2019 αρχικό, έγγραφο ερώτημά της ότι, απαιτείται διερεύνηση, περί του εάν τα διοικητικά όργανα του ΕΚΠΑ έχουν ως αρμοδιότητα τον έλεγχο της νομιμότητας των δικαιολογητικών του υποβαλλόμενου φακέλου υποψηφιότητας και ερωτά ποιος είναι ο αρμόδιος φορέας για τον έλεγχο του φακέλου υποψηφιότητας της Α' Νευρολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου «Αιγινήτειο». Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 235/785/103247/7-5-2019 έγγραφο του Γραφείου Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Υγείας προς την ερωτώσα υπηρεσία ζητήθηκε από την ερωτώσα υπηρεσία να αναφέρει τις συγκεκριμένες διατάξεις της νομοθεσίας για τις οποίες ζητείται ερμηνεία, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν.3086/2012. Η ερωτώσα υπηρεσία απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Α.Π.ΣΧ/οικ.36575/13-5-2019 έγγραφό της, με το οποίο επικαλείται την από 22-2-2019 ηλεκτρονική απάντηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με την οποία, συντρέχει αρμοδιότητα των οργάνων διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για τις ενέργειες της έγκρισης σκοπιμότητας, υπογραφής και διαβίβασης του αιτήματος αναγνώρισης της Α' Νευρολογικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α. ως Κέντρου Εμπειρογνωμοσύνης Σπάνιων και Πολύπλοκων Νευρολογικών Νοσημάτων και, στη συνέχεια, διαβίβασης του παραπάνω αιτήματος, προς τις αρμόδιες υπηρεσίες προκειμένου να εκδοθεί σχετική απόφαση του Υπουργού Υγείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του ν.4461/2017. Κατόπιν τούτων, η ερωτώσα υπηρεσία ζητά ερμηνεία του άρθρου 2 της υπ' αριθμ. Γ2β/58442/27-7-2017 (Β' 2736) υ.α., περί του εάν είναι η οικεία υγειονομική περιφέρεια ή ο αρμόδιος εποπτεύων φορέας ο αρμόδιος που θα κρίνει τη νομιμότητα των δικαιολογητικών του φακέλου υποψηφιότητας της Α' Νευρολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου «Αιγινήτειο».

Για το παραπάνω ερώτημα γνωμοδοτώ ως εξής :

Νομοθετικό πλαίσιο

5. Στο άρθρο **16 παρ.1 και 5** του ισχύοντος **Συντάγματος** ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 16

«1. Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες, η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον της υπακοής στο Σύνταγμα...

5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους. Συγχώνευση ή κατάτμηση ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μπορεί να γίνει και κατά παρέκκλιση από κάθε αντίθετη διάταξη, όπως ο νόμος ορίζει».

6. Στα άρθρα **308 παρ.1 και 2, 309 παρ.1 και 310 παρ.1 του ν.5343/1932** «Περί Οργανισμού του Πανεπιστημίου Αθηνών» (Α' 85), όπως ισχύει μετά την παρ.1 του άρθρου 81 του ν.4009/2011 (Α' 195), όπως αυτή αντικαταστάθηκε από την έναρξη ισχύος της με την παρ.8 του άρθρου 44α του ν.4115/2013 (Α' 24), ορίζονται ότι:

Άρθρο 308 παρ.1 και 2

«1. Τα Νοσοκομεία του Πανεπιστημίου είναι το Αρεταίειον και το Αιγινήτειον.

2. Έκαστον Νοσοκομείον οργανούται δια Δ/τος εκδιδομένου μετά πρότασιν της Συγκλήτου, λαμβανομένην μετά γνώμην της Ιατρικής Σχολής. Εν τω οργανισμώ εκάστου Νοσοκομείου ορίζεται ο αριθμός και το είδος των εν αυτώ κλινικών, εργαστηρίων και εξωτερικών ιατρείων, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 313, ως και το είδος, ο αριθμός, ο βαθμός, ο μισθός εφ' όσον και η προαγωγή του εν αυτώ προσωπικού, εφ' όσον τούτο δεν υπάγεται εις τας διατάξεις του άρθρου 315».

Άρθρο 309 παρ.1

«1. Η λειτουργία εκάστου Νοσοκομείου και τα καθήκοντα του εν αυτώ προσωπικού, εφ' όσον ταύτα δεν καθορίζονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 316, διέπονται υπό κανονισμού, εγκρινομένου υπό της Συγκλήτου μετά γνώμην των διευθυντών των εν τω Νοσοκομείω κλινικών».

Άρθρο 310 παρ.1

«Η Διεύθυνση των εν τοις Νοσοκομείοις κλινικών, εφ' όσον δεν υπάγεται εις τας διατάξεις του άρθρου 314, ανατίθεται υπό του Πρυτάνεως εις τακτικούς καθηγητάς, της Ιατρικής Σχολής απόφασει αυτής, εκλεγομένους εκ των συγγενή μαθήματα διδασκόντων και μη διευθυνόντων ετέραν κλινικήν, εν ελλείψει τούτων εις τους εκτάκτους καθηγητάς των αντιστοίχων (επικουρικών) εδρών, εν ελλείψει και τούτων εις τους διατελέσαντας επιμελητάς κλινικής, προτιμωμένων των γενομένων υφηγητών»

7. Στα άρθρα 1, 2 παρ.1 και 96 παρ.1 του α.ν. 2039/1939 « Περὶ τροποποιήσεως, συμπληρώσεως και κωδικοποιήσεως των νόμων περὶ εκκαθαρίσεως και διοικήσεως των εις το Κράτος και υπέρ κοινωφελών σκοπών καταλειπομένων κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών» (Α'455), ο οποίος καταργήθηκε από 11.11.2013 με τον ν.4182/2013 «Κώδικας Κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών και λοιπές διατάξεις» (Α'185) ορίζονταν τα εξής:

Άρθρο 1

« 1. Κοινωφελής σκοπός κατά την έννοια του παρόντος είναι κατ' αντίθεσιν προς τον ιδιωτικόν πας κρατικός, θρησκευτικός, φιλανθρωπικός, εν γένει δ' επωφελής εις το κοινόν εν όλω ή εν μέρει σκοπός».

Άρθρο 2 παρ.1

«1. Η πιστή και επακριβής εκτέλεση της βουλήσεως των διαθετών και δωρητών δι' ης διατίθενται περιουσιακά στοιχεία δια κληρονομίας, κληροδοσίας ή δωρεάς υπέρ του Κράτους ή χάριν κοινωφελών σκοπών, αποτελεί υποχρέωσιν του Κράτους».

Άρθρο 96 παρ.1

«Περιουσία διατιθεμένη κατά τα εν τω ανωτέρω άρθρο προς εκπλήρωσιν ειδικού κοινωφελούς σκοπού, η εκτέλεσις του οποίου ανατίθεται δια της ουσιαστικής πράξεως εις υφιστάμενα ιδρύματα, σωματεία, πάσης φύσεως οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως, νομικά πρόσωπα κ.λ.π., άνευ ειδικωτέρου καθορισμού τρόπου διοικήσεως, αποτελεί κεφάλαιον αυτοτελούς διαχειρίσεως, διακεκριμένης της λοιπής περιουσίας αυτών».

8. Στα άρθρα 1, 5 παρ.1 και 6 παρ.1 του π.δ.423/1991 «Οργανισμός των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων Αιγινήτειου και Αρεταίειου» (Α'154), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το π.δ. 11/2014 (Β'446), ορίζονται ότι:

Άρθρο 1

«Η κληρονομιά, την οποία ο Διονύσιος Αιγινήτης με ιδιόγραφη διαθήκη του που συντάχθηκε στις 14.9.1875 και δημοσιεύθηκε στις 3.11.1982, κατέλιπε στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών για την ίδρυση και λειτουργία Νευρολογικής Κλινικής, καθώς επίσης και η κληρονομιά την οποία ο Θεόδωρος Αρεταίος με μυστική διαθήκη του, που συντάχθηκε στις 30.6.1892 και δημοσιεύθηκε στις 1-4-1983, κατέλιπε στο ίδιο Πανεπιστήμιο για την ίδρυση και λειτουργία Νοσοκομείου με την επωνυμία «Χειρουργική και Γυναικολογική Κλινική Θεοδώρου και Ελένης Αρεταίου» αποτελούν κεφάλαια αυτοτελούς διαχείρισεως ξεχωριστά από την υπόλοιπη περιουσία του Πανεπιστημίου και διέπονται από τις διατάξεις των συγκεκριμένων διαθηκών του ν.5343/1932, του Α.Ν. 2039/1939, όπως ισχύουν, και του παρόντα Οργανισμού».

Άρθρο 5 παρ.1

«1. Κάθε νοσοκομείο διοικείται από Εφορεία, η οποία αποτελείται από

α) Τον Αναπληρωτή Πρόεδρο του Τμήματος Ιατρικής, ως Πρόεδρο.

β) Δύο Διευθυντές των Κλινικών ή των Εργαστηρίων που λειτουργούν στο οικείο νοσοκομείο, οι οποίοι ορίζονται από το Δ.Σ. του Τμήματος Ιατρικής εκ περιτροπής, αν οι κλινικές και τα εργαστήρια είναι περισσότερα από δύο.

γ) Δύο μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ιατρικής από τα υπηρετούντα στις κλινικές και τα εργαστήρια του οικείου Νοσοκομείου.

δ) Ένα μέλος του νοσηλευτικού προσωπικού.

ε) Από έναν εκπρόσωπο των λοιπών εργαζομένων στο Νοσοκομείο.

στ) Της Εφορείας μετέχει μετά ψήφου ένας φοιτητής εκλεγόμενος από τον ΣΦΙΑ, όταν συζητούν τα θέματα της προπτυχιακής εκπαίδευσης».

Άρθρο 6 παρ.1

«Η Εφορεία κάθε νοσοκομείου αποφασίζει, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 του Ν.641/1977 και 8 παρ.4 του Ν.708/1977 για κάθε θέμα που αφορά την εν γένει οικονομική διαχείριση του νοσοκομείου. Ειδικότερα :

α) διαχειρίζεται, χωρίς την έγκριση άλλου οργάνου του πανεπιστημίου τα κάθε είδους έσοδα που περιέρχονται στο νοσοκομείο κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του παρόντος οργανισμού,

β) ψηφίζει τον προϋπολογισμό και τις τυχόν τροποποιήσεις του και τον υποβάλλει για έγκριση.

γ) ψηφίζει τον απολογισμό και τον απολογισμό του νοσοκομείου και τους υποβάλλει αρμοδίως,

δ) αποφασίζει για την αποδοχή ή μη δωρεάς. Για την αποδοχή δωρεάς μεγάλης αξίας υποβάλλεται για έγκριση στα αρμόδια πανεπιστημιακά όργανα,

ε) παρακολουθεί την ακριβή τήρηση και εκτέλεση των αποφάσεών της,

στ) λαμβάνει κάθε μέτρο για την απρόσκοπτη εκπλήρωση του σκοπού του νοσοκομείου,

ζ) προϊστάται των υπηρεσιών του νοσοκομείου,

η) εισηγείται αρμοδίως την τροποποίηση και τη συμπλήρωση του οργανισμού».

9. Στο άρθρο **1 παρ.1** του **ν.4485/2011** «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Α'114), ορίζεται ότι:

Άρθρο 1 παρ.1

«Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.). Τα Α.Ε.Ι. είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενα και τελούν υπό την εποπτεία του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων».

10. Στο άρθρο **13** του **ν.4461/2017** «Μεταρρύθμιση της Διοικητικής Οργάνωσης των υπηρεσιών ψυχικής υγείας, Κέντρα Εμπειρογνωμοσύνης σπάνιων και πολύπλοκων Νοσημάτων, τροποποίηση συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων του ν.4387/2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 38) ορίζεται ότι:

«1. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας αναγνωρίζονται τα Κέντρα Εμπειρογνωμοσύνης σπάνιων και πολύπλοκων νοσημάτων. Κάθε δημόσια μονάδα παροχής υγειονομικής περίθαλψης προκειμένου να αναγνωρισθεί ως Κέντρο Εμπειρογνωμοσύνης πρέπει να υποβάλει αίτημα αναγνώρισης, ύστερα από τη θετική γνώμη του Επιστημονικού Συμβουλίου και την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του νοσοκομείου ή των αρμοδίων οργάνων του φορέα στον οποίο ανήκει. Το αίτημα και ο σχετικός φάκελος υποβάλλονται από τη διοίκηση του νοσοκομείου ή τον φορέα στην οικεία Δ.Υ.Πε. και, εφόσον εγκριθούν από αυτήν, διαβιβάζονται στο Τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Υγείας. Το Τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Υγείας προωθεί το αίτημα στην Εθνική Επιτροπή για τα Σπάνια Νοσήματα – Παθήσεις (Ε.Ε.ΣΠ.Ν.-Π.) του Κε.Σ.Υ., η οποία και το εξετάζει κατ' ουσίαν. Η Εθνική Επιτροπή για τα Σπάνια Νοσήματα – Παθήσεις (Ε.Ε.ΣΠ.Ν.-Π.) αξιολογεί το αίτημα με βάση τα κριτήρια και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 12.

Το Τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Υγείας μεριμνά για την έκδοση της υπουργικής απόφασης αναγνώρισης του κάθε Κέντρου Εμπειρογνωμοσύνης, τηρεί ενημερωμένο μητρώο των Αναγνωρισμένων Κέντρων και δημοσιεύει το σχετικό κατάλογο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου.

Τα αναγνωρισμένα κέντρα Εμπειρογνωμοσύνης υποχρεούνται σε επαναξιολόγησή τους από την Εθνική Επιτροπή για τα Σπάνια Νοσήματα – Παθήσεις (Ε.Ε.ΣΠ.Ν.-Π.), ανά πενταετία από την αρχική αναγνώρισή τους. Αν κάποιο Κέντρο δεν πληροί ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια βάσει των οποίων αναγνωρίστηκε, η Επιτροπή του αποστέλλει προτάσεις διορθωτικών ενεργειών συμμόρφωσης. Αν το Κέντρο δεν συμμορφωθεί εντός εξαμήνου από την αποστολή των συστάσεων, παύει να ισχύει η αναγνώρισή του και εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Υγείας.

2. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζονται η διαδικασία και το σύστημα αξιολόγησης των υποψηφίων Κέντρων για την αναγνώρισή τους και την επαναξιολόγησή τους, καθώς και τα στοιχεία του υποβαλλόμενου φακέλου».

11. Στο άρθρο 2 παρ. 12, 13, 14, 15 και 2.2.2. της υπ' αριθμ. Γ2β58442/4-8-2017 υ.α. «Καθορισμός μέτρων εκπλήρωσης κριτηρίων αναγνώρισης Κέντρων Εμπειρογνωμοσύνης και Εξειδικευμένων Διαγνωστικών Εργαστηρίων σπανίων και πολύπλοκων νοσημάτων, συστήματος αξιολόγησης και διαδικασίας καθώς και στοιχείων υποβαλλόμενου φακέλου υποψηφιότητας» (Β'2736) ορίζεται ότι:

Άρθρο 2 παρ.12,13,14,15 και 2.2.2.

«12. Ο εκπρόσωπος (συντονιστής διευθυντής) ή ο επιστημονικά υπεύθυνος του υποψηφίου κέντρου υποβάλλει τον φάκελο υποψηφιότητας στο επιστημονικό συμβούλιο (ή επιστημονική επιτροπή) για έγκριση.

13. Το επιστημονικό συμβούλιο (ή επιστημονική επιτροπή) υπογράφει την αίτηση του υποψηφίου κέντρου, εγκρίνει και διαβιβάζει την έγκριση με τον φάκελο υποψηφιότητας στο διοικητικό συμβούλιο ή στο αρμόδιο όργανο διοίκησης του φορέα.

14. Το διοικητικό συμβούλιο ή το αρμόδιο όργανο διοίκησης του φορέα εγκρίνει το αίτημα.

15. Η διοίκηση ή το αρμόδιο όργανο διοίκησης του φορέα υπογράφει την αίτηση υποψηφιότητας και διαβιβάζει την έγκριση του διοικητικού συμβουλίου με το φάκελο υποψηφιότητας στην οικεία Υγειονομική Περιφέρεια. Για τους φορείς που δεν

ανήκουν σε οικεία Υγειονομική Περιφέρεια η αίτηση συνυπογράφεται από τον κατά περίπτωση εποπτεύοντα φορέα.

2.2.2. Στο στάδιο μετάβασης του φακέλου υποψηφιότητας, μετά την έγκριση από τον φορέα του υποψήφιου κέντρου, ακολουθούνται τα παρακάτω βήματα:

α) Η οικεία Υγειονομική Περιφέρεια ή ο αρμόδιος εποπτεύων φορέας εγκρίνει την σκοπιμότητα υποβολής υποψηφιότητας, υπογράφει την αίτηση υποψηφιότητας και διαβιβάζει τον πλήρη φάκελο υποψηφιότητας στο Υπουργείο Υγείας – Τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού. Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης, η οικεία Υγειονομική Περιφέρεια ή ο αρμόδιος εποπτεύων Φορέας επιστρέφει με αιτιολογημένη έκθεση τον φάκελο υποψηφιότητας στο αρμόδιο όργανο Διοίκησης του αιτούντος, για να ενημερώσει το υποψήφιο κέντρο.

β) Το Τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Υγείας, ελέγχει την πληρότητα του φακέλου και προωθεί τον φάκελο υποψηφιότητας του υποψήφιου κέντρου, στην Εθνική Επιτροπή για τα Σπάνια Νοσήματα-Παθήσεις, μέσω της Διεύθυνσης Διοικητικής και Γραμματειακής Υποστήριξης του Κεντρικού Συμβουλίου Υγείας – Κε.Σ.Υ.».

12. Τέλος, ο Θεόδωρος Αρεταίος με μυστική διαθήκη που συντάχθηκε στις 30-6-1892, εγκατέστησε, μεταξύ άλλων, ως κληρονόμο το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών προς το σκοπό ανέγερσης, ίδρυσης και λειτουργίας Νοσοκομείου και σχετικά με την ανέγερση του νοσοκομείου αυτού όρισε στη διαθήκη του: «Της περιουσίας μου αυτή επιθυμώ να τηρείται ίδιον βιβλίων διαχείρισεως...».

Ερμηνεία - Υπαγωγή

Από τις ανωτέρω διατάξεις, αυτοτελώς και συνδυαστικώς ερμηνευόμενες προκύπτουν τα εξής:

13. Τα Α.Ε.Ι. είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενα, η δε κρατική εποπτεία ασκείται σε αυτά μόνο από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων σύμφωνα με τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 1 του ν.4485/2011, διότι διαφορετικά και αποκλειστικά ως προς αυτά, θα παραβιαζόταν η πλήρης αυτοδιοίκηση αυτών, μέρος της οποίας αποτελεί και η διοικητική αυτοτέλεια αυτών, της εποπτείας του κράτους περιοριζομένης μόνο σε έλεγχο νομιμότητας, όπως απαιτεί ο συνταγματικός νομοθέτης με τη διάταξη του άρθρου 16 παρ.5 του Συντάγματος (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 141/2011). Ήδη υπό το Σύνταγμα του 1952 το ΣτΕ

δεχόταν ότι δεν είναι επιτρεπτή ούτε δια νόμου η υπαγωγή των αποφάσεων των οργάνων των ΑΕΙ στον ουσιαστικό έλεγχο του κράτους, το οποίο μόνο έλεγχο νομιμότητας μπορεί να ασκήσει επ' αυτών (βλ. ΣτΕ 585/1952, 702/1957, Δαγτόγλου, Συνταγματικό Δίκαιο. Ατομικά δικαιώματα, 4^η έκδοση, Σάκκουλας 2012, σ.664). Υπό το ισχύον σύνταγμα το ΣτΕ δέχεται ότι, η εποπτεία του κράτους περιορίζεται στον έλεγχο της νομιμότητας και αποκλείει τον ουσιαστικό έλεγχο ως ασυμβίβαστο με την καθιερωμένη από το Σύνταγμα «πλήρη αυτοδιοίκηση» των Α.Ε.Ι., που αλλιώς θα ήταν άνευ περιεχομένου (βλ. ΣτΕ Ολ. 2216/1977, Ολ. 2786/1984, Δαγτόγλου, ό.π., σσ. 664-665).

14. Ο διαθέτης Θεόδωρος Αρεταίος διέθεσε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών μέρος της περιουσίας του, προς τον σκοπό ίδρυσης και λειτουργίας νοσοκομείου, δηλαδή προς σκοπό διάφορο του σκοπού που επιδιώκει το Πανεπιστήμιο Αθηνών, δηλαδή ειδικό σκοπό κατά την έννοια της ισχύουσας τότε διάταξης του άρθρου 96 παρ.1 του ν.2039/1939. Επίσης, δεν όρισε ειδικό τρόπο διοίκησης της εν λόγω περιουσίας, αλλά αντίθετα όρισε ότι, επιθυμεί να τηρείται ίδιο βιβλίο διαχείρισεως. Η βούληση του διαθέτη ήταν να αποτελέσει η περιουσία αυτή, κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης, ήτοι υποτελές ίδρυμα υπαγόμενο στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και διοικούμενο, κατ' αρχήν, από τα όργανα αυτού (Γνωμ. ad hoc Ν.Σ.Κ. 141/2011). Συνεπώς, η περιουσία αυτή αποτελεί ίδρυμα κατ' άρθρο 96 παρ.1 του ν.2039/1939 και μάλιστα κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης. Άλλωστε, ως κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης χαρακτηρίζεται η περιουσία αυτή και στο άρθρο 1 του π.δ. 423/1991, που αφορά τον Οργανισμό του εν λόγω νοσοκομείου. Περαιτέρω τόσο το Αρεταίειο νοσοκομείο όσο και το Αιγινήτειο δεν υπάγονται στο Εθνικό Σύστημα Υγείας, αλλά στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών με ευθεία διάταξη νόμου και, συνεπώς, η κρατική εποπτεία σε αυτά ασκείται μόνο από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

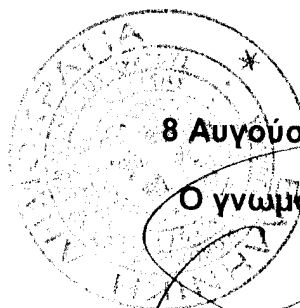
15. Με τις διατάξεις του κεφαλαίου Β' (άρθρα 9-17) του ν.4461/2017 επιχειρείται η πλήρης αναμόρφωση του υφιστάμενου και ελλιπούς, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, θεσμικού πλαισίου της χώρας για τα Κέντρα Αναφορών σπανίων και πολύπλοκων νοσημάτων, τα οποία έχουν πλέον ονομαστεί Κέντρα Εμπειρογνωμοσύνης και η εναρμόνισή του με τα ευρωπαϊκά πρότυπα. Στο άρθρο 13 καθορίζεται ειδικότερα η διαδικασία που πρέπει να ακολουθούν τα Κέντρα για την αναγνώρισή τους. Στην παράγραφο 1, εδάφιο 2 του άρθρου 13 ορίζεται ότι το αίτημα

αναγνώρισης των Κέντρων αυτών και ο σχετικός φάκελος υποβάλλονται από τη διοίκηση του νοσοκομείου ή των αρμόδιων οργάνων του φορέα στον οποίο το νοσοκομείο ανήκει, στην οικεία Δ.Υ.Πε., και εφόσον εγκριθεί από αυτήν, διαβιβάζονται στο Τμήμα Έρευνας και Ανάπτυξης της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Υγείας. Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 13 παρ.2 του ως άνω νόμου εκδόθηκε η υπ' αριθμ. Γ2β58442/4-8-2017 υ.α. περί καθορισμού μέτρων εκπλήρωσης κριτηρίων αναγνώρισης Κέντρων Εμπειρογνωμοσύνης και Εξειδικευμένων Διαγνωστικών Εργαστηρίων σπανίων και πολύπλοκων συστημάτων, συστήματος αξιολόγησης και διαδικασίας, καθώς και στοιχείων υποβαλλόμενου φακέλου υποψηφιότητας. Στο άρθρο 2 παρ.15 της εν λόγω υ.α. ορίζεται ρητώς ότι, για τους φορείς που δεν ανήκουν σε οικεία Υγειονομική Περιφέρεια, όπως εν προκειμένω το «Αιγινήτειο» Νοσοκομείο, η αίτηση υποψηφιότητας συνυπογράφεται εκτός από τη διοίκηση ή το αρμόδιο όργανο διοίκησης του φορέα και από τον κατά περίπτωση εποπτεύοντα φορέα, που κατά τα προλεχθέντα στην παρούσα γνωμοδότηση είναι ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων.

16. Στη συγκεκριμένη υπόθεση, ο Διευθυντής της Α' Νευρολογικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ (Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο «Αιγινήτειο») απέστειλε στις 6-2-2019 τον φάκελο υποψηφιότητας για αναγνώρισή της ως Κέντρου Εμπειρογνωμοσύνης Σπανίων Πολύπλοκων Νευρολογικών Νοσημάτων προς την 1^η ΔΥ.ΠΕ Αττικής αφού, προηγουμένως, τα αρμόδια όργανα της διοίκησης του ΕΚΠΑ ενέκριναν τη σκοπιμότητα της υποβολής της υποψηφιότητας. Όμως, όπως ρητώς ορίζεται στο άρθρο 13 παρ.1 του ν.4461/2017 σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παρ.15 της Γ2β58442/4-8-2017 υ.α., το αίτημα της υποψηφιότητας και αναγνώρισης προϋποθέτει για τους φορείς που δεν ανήκουν σε οικεία Υγειονομική Περιφέρεια την έγκριση και τη συνυπογραφή από τον εποπτεύοντα φορέα, ο οποίος και στη συνέχεια υποβάλλει τον φάκελο στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας. Συνεπώς, εν προκειμένω, ο αρμόδιος φορέας ελέγχου του φακέλου υποψηφιότητας και στη συνέχεια της υποβολής αιτήματος αναγνώρισης της Α' Νευρολογικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ ως Κέντρου Εμπειρογνωμοσύνης Σπανίων Πολύπλοκων Νευρολογικών Νοσημάτων είναι το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο ασκεί την κρατική εποπτεία στο «Αιγινήτειο» Νοσοκομείο.

Απάντηση

17. Κατόπιν των ανωτέρω, η απάντηση που αρμόζει στο τεθέν ερώτημα είναι, ότι: Ο αρμόδιος φορέας για τον έλεγχο της υποψηφιότητας της Α' Νευρολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου «Αιγινήτειο» ως Κέντρου Εμπειρογνωμοσύνης σπανίων και πολύπλοκων νοσημάτων είναι σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 παρ.1 του ν.4461/2017 σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παρ.15 της Γ2β58442/4-8-2017 υ.α. το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο ασκεί την κρατική εποπτεία επ' αυτού, και το οποίο θα υποβάλλει στη συνέχεια τον φάκελο υποψηφιότητας στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υγείας για τον έλεγχο της πληρότητάς του.

8 Αυγούστου 2019
Ο γνωμοδοτών

Νικόλαος Τσίρος
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.